

ชื่อวิทยานิพนธ์	:	หลักธรรมเรื่องการยึดติดและการปล่อยวางในภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่อง “ปู่ชาบ้าพลัง” (Up)
ผู้วิจัย	:	นางสาวเชษฐัฐดา มีเงิน
ปริญญา	:	พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาชีวิตและความตาย)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	:	พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินโนโท, ผศ.ดร. น.ธ.เอก, พธ.บ. (ครุศาสตร์), พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ), M.A., Ph.D. ผศ.ดร. สิริวัฒน์ ศรีเครือดง พ.ม., พธ.บ.(ครุศาสตร์), M.A., Ph.D.
วันสำเร็จการศึกษา	:	๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาหลักธรรมเรื่องการยึดติดและการปล่อยวางในพระพุทธศาสนา และ ๒) เพื่อศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมเรื่องการยึดติดและการปล่อยวางตามหลักของพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่อง “ปู่ชาบ้าพลัง” (Up) โดยศึกษาเอกสารและค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมเรื่องการยึดติดและการปล่อยวางในพระพุทธศาสนา และศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมเรื่องการยึดติดและการปล่อยวางในพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่อง “ปู่ชาบ้าพลัง” (Up) สร้างโดยพิกซาร์ แอนิเมชัน สตูดิโอเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยศึกษาวิเคราะห์ผ่านโครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ ๗ ประการ

ผลการวิจัยพบว่า

การยึดติด ตรงกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า อุปาทาน มี ๔ ประเภท คือ ๑) กามอุปาทาน คือ การยึดติดในกาม ๒) ทิฏฐุปาทาน คือ การยึดติดในความคิดเห็น ๓) สीलัพพอุปาทาน คือ การยึดติดในความประพฤติ และ ๔) อัตตวาทุอุปาทาน คือ การยึดติดในฉันท์ ๕ ว่าเป็นตัวตน อุปาทานยังมีความสัมพันธ์กับหลักธรรมอื่น ๆ คือ อุปาทานสัมพันธ์กับกฎปฏิจจสมุปบาทในฐานะที่เป็นเหตุปัจจัยให้เกิดข้อธรรมอื่น ๆ อุปาทานสัมพันธ์กับหลักไตรลักษณ์ ในฐานะที่เป็นสภาวะที่ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา อุปาทานสัมพันธ์กับหลักอริยสัจ ๔ ในฐานะที่เป็นสมุทัยให้เกิดทุกข์ และอุปาทานสัมพันธ์กับหลักฉันท์ ๕ ในฐานะที่เป็นอุปาทานฉันท์ ๕

การปล่อยวาง หมายถึง การไม่ยึดติด การละอุปาทานได้ เพราะมีความเห็นที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา ความเห็นที่ถูกต้องเรียกว่า สัมมาทิฐิ หมายถึง ความรู้ในอริยสัจ ๔ ความรู้อกุศลและอกุศลมูล กับ กุศลและกุศลมูล เห็นไตรลักษณ์ และเห็นปฏิจจสมุปบาท สัมมาทิฐิมี ๒ ประเภท คือ ๑) โลกียสัมมาทิฐิ คือ ความเห็นถูกต้องสอดคล้องกับหลักศีลธรรม ๒) โลกุตตรสัมมาทิฐิ คือ ความเห็นถูกต้องตามความเป็นจริงตามสภาวะของธรรมชาติ และปัจจัยที่ทำให้เกิด

สัมมาทิฐิมี ๒ ประเภท คือ ๑) ปัจจัยภายนอก หรือเรียกว่า พรโตโฆสะ และ ๒) ปัจจัยภายใน คือ โยนิโสมนสิการ

หลักธรรมเรื่องการยึดติดและการปล่อยวางตามหลักของพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในภาพยนตร์ แอนิเมชันเรื่อง “ปู่ย่าบ้าพลึง” (Up) ผ่านโครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ทั้ง ๗ ประการ คือ ๑) **โครงเรื่อง** การเริ่มเรื่องพบความเป็นไปของชีวิตที่เป็นไปตามกฎไตรลักษณ์ พัฒนาเหตุการณ์และเข้าภาวะวิกฤติโดยมีเหตุมาจากอุปาทานขั้น ๕ เข้าสู่ภาวะคลี่คลายเพราะพรโตโฆสะและโยนิโสมนสิการ จึงมีสัมมาทิฐิ และยุติเรื่องราวด้วยการปล่อยวางได้และมีความสุข ๒) **แก่นความคิด** คือ การรู้จักปล่อยวางอดีต ๓) **ความขัดแย้ง** มีการนำเสนอให้เห็นความสำคัญของกัลยาณมิตร โยนิโสมนสิการ และกฎไตรลักษณ์ ๔) **ตัวละคร** พบการยึดติดของตัวละคร คือ อุปาทานทั้ง ๔ ประเภท และพบการเปลี่ยนแปลงของตัวละครคาร์ลและรัสเซล เพราะมีสัมมาทิฐิจึงปล่อยวางได้ ๕) **ฉาก** พบการออกแบบฉากที่สื่อถึงการยึดติดในกาม การยึดติดในความคิดเห็น และกฎไตรลักษณ์ ๖) **สัญลักษณ์พิเศษ** พบว่า สัญลักษณ์ที่เป็นวัตถุ คือ บ้าน หมายถึง การยึดติด สัญลักษณ์ที่เป็นรูปทรงมีมุมเหลี่ยม หมายถึง การยึดติด และความทุกข์ รูปทรงโค้งมน หมายถึง การปล่อยวาง และความสุข สัญลักษณ์ที่เป็นสีสดใสและแสงสว่าง หมายถึง การปล่อยวาง และความเบิกบาน สีส้มและเงามืด หมายถึง การยึดติด และภัยอันตราย ๗) **จุดยืนในการเล่าเรื่อง** เป็นมุมมองของคนวัยชราที่มีความยึดติดกับอดีต และมีความเห็นคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงของสิ่งทั้งปวง คือ การไม่ยอมรับกฎไตรลักษณ์

ข้อเสนอแนะ สำหรับผู้ผลิตภาพยนตร์แอนิเมชัน ซึ่งเป็นสื่อที่สามารถรับชมได้ทุกเพศทุกวัย โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือ ผู้ชมที่อยู่ในวัยเด็ก ควรส่งเสริมให้มีการนำเสนอความเป็นจริงในทุกด้านของชีวิตให้เหมาะสมกับการรับรู้ ควรให้เด็กได้เข้าใจความเป็นธรรมชาติของชีวิต และสิ่งต่าง ๆ เพื่อเตรียมพื้นฐานของจิตใจเอาไว้สำหรับการเติบโตเป็นมนุษย์ที่ถูกต้อง

Thesis Title : The Buddhist Principles about Clinging and Non-Clinging in the Animation Film “Up”

Researcher : Miss Chetsuda Meengoen

Degree : Master of Arts (Life and Death Studies)

Thesis Advisory Committee

: Phrakhru Sangkarak Ekapat Abhichando, Asst. Prof. Dr.
B.A., M.A., Ph.D.

: Asst. Prof. Dr. Siriwat Srikrudong
B.A., M.A., Ph.D.

Date of Graduation: 20 March 2015

Abstract

This qualitative research has two objectives as follows: 1. to study the Buddhist principles about clinging and non-clinging and 2. to study an analysis of the Buddhist principles about clinging and non-clinging appearing in the animation film “Up” created by Pixar Animation Studio

The research was done by studying the documents and data related to the the buddhist principles in Theravada Buddhism and using seven structures of narratology to analyze the film.

The result of this research reveals that the state of clinging in human beings, according to the Buddhist principles, is called *Upadana*, divided into four categories: *Kamupadana*, *Ditthupadana*, *Silabbatupadana*, and *Attavadupadana*. Besides, *Upadana* is related to other principles such as the rules of *Paticcasamuppada* (Dependent Origination) a factor that brings about another Buddhist principles, *Trailakasana*, a state of impermanence, suffering, and selflessness, *Ariyasacca* or the Four Noble Truth, and the principles of *Khandha*, the Five Aggregates.

Non-clinging is signified as no clinging. To get rid of clinging must depend on the right view which is called *Sammaditthi*. The right view is comprised of

two categories: 1. the mundane right view (*Lokiya Sammaditthi*), correct understanding according to the Buddhist principles and 2. the transcendental right view (*Lokuttara Sammaditthi*) correct understanding according to the real states of nature. The factors that bring about a right view are *Paratoghosa*, an external factor, and *Yonisomanasikara*, an internal factor.

For the animation film “Up”, it connotes the idea of clinging and non-clinging through the seven structures of narratology as follows: **1) The plot** shows a life’s circle like the law of Trailakasana, developed by the use of five aggregates of clinging (*Upadana Khandha*), and relieved by *Paratoghosa* and *Yonisomanasikara* leading to the character’s understanding of life, letting go of his past, and bringing back his happiness. **2) The theme** is to stop thinking of the past **3) The conflict** reflects the importance of good friendship, proper attention (*Yonisomanasikara*) and the law of three characteristics (Trilaksana). **4) The character**, which clings to his past the same as in the four principles of *Upadana*, has changed due to the right view of life **5) The setting** is designed to express the clinging to sensual life, self-esteem, and Trilaksana. **6) The symbolism** shown in this animation is portrayed by shapes. The house is a symbol of Carl’s clinging to his wife and the far gone promise. The rectangular shapes and dark colors symbolize Carl’s clinging and self-depressed while the oval shapes and bright colors signify liveliness, flexibility, and the ability of non-clinging. **7) The point of view** is narrated by the view of an old man who clings to his past and whose reality has been deluded. He refuses to accept the rule of three characteristics of life.

The suggestion for the producers of animation film, which mainly targets juvenile, is that they should produce films that portray reality of life in every aspect by using the means that are suitable for children’s capability of understanding. Children should know a concept of life in order to prepare themselves for growing up.